

Slovník investora

Akcia

je cenný papier, ktorý predstavuje podiel na majetku spoločnosti. Akcionár (majiteľ akcie) má právo na riadení spoločnosti, na podiel na zisku (dividendu) a na podiel na likvidačnom zostatku spoločnosti.

Aktíva

sú rôzna forma majetku (dlhopisy, akcie, termínované vklady, komodity, nehnuteľnosti, ...).

Alfa

meria historickú nadvýkonnosť fondu (pridanú hodnotu) nad benchmark. Vyššia alfa znamená vyššiu relatívnu výkonnosť fondu vzhľadom k benchmarku.

Benchmark

je ukazovateľ, ktorý reprezentuje trh, na ktorom fond investuje. Benchmarkom je obvykle niektorý z trhových indexov, prípadne ich kombinácia. Porovnaním výkonnosti fondu s výkonnosťou benchmarku je možné posudzovať kvalitu riadenia fondu.

Beta

je ukazovateľ citlivosti fondu vzhľadom na výkonnosť benchmarku. Pohyb benchmarku smerom nahor alebo nadol vyvolá "beta násobok" pohybu fondu rovnakým smerom (v prípade že ukazovateľ "beta" je kladný).

Blue chips

sú najväčšie spoločnosti na príslušnom trhu.

Čistá hodnota majetku fondu (NAV - Net Asset Value)

predstavuje hodnotu všetkých aktív vo vlastníctve podielového fondu k danému dátumu mínus záväzky fondu. Je základom pre výpočet hodnoty podielu fondu.

Depozitár

je banka, ktorá vedie účty fondu a správcu a dozerá na to či správca (správcovská spoločnosť) s peniazmi podielnikov nakladá v súlade s príslušnými zákonmi a štatútom fondu. Depozitár musí skontrolovať každú transakciu, pretože správca jemu zadáva pokyny na transakcie na účte podielového fondu.

Diverzifikácia

je rozloženie investície do viacerých cenných papierov alebo iných aktív. Je to nástroj, ktorý pomáha znižovať mieru rizika portfólia. Nie je však možné "odstrániť" všetky druhy rizík spojených s investovaním, ale niektoré riziká je možné práve diverzifikáciou významne znížiť.

Dividenda

je podiel zo zisku, ktorý akciová spoločnosť vypláca akcionárom. O výške dividendy a jej vyplatení rozhoduje valné zhromaždenie akcionárov spoločnosti.

Dlhopis

je cenný papier, s ktorým je spojené právo jeho majiteľa požadovať splácanie dlžnej sumy a vyplácanie výnosov z nej (kupónov - úrokov) k určitému dátumu. Kúpou dlhopisu požičiava majiteľ dlhopisu (investor) emitentovi peňažné prostriedky.

Durácia

je priemerná doba splatnosti zvyčajne portfólia fondu investujúceho do dlhopisov. Je to ukazovateľ, ktorý meria citlivosť ceny dlhopisov na zmenu úrokových sadzieb. Čím je durácia vyššia, tým je táto citlivosť vyššia a naopak. Napríklad, ak dôjde k zníženiu úrokových sadzieb na trhu o 1%, cena predtým nakúpeného dlhopisu s duráciou 3 sa zvýši približne o 3%, zatiaľ čo cena dlhopisu s duráciou 5 sa zvýši približne o 5%. Durácia závisí najmä od doby splatnosti dlhopisu, ale napríklad aj od frekvencie vyplácania úrokov atď. Durácia fondov peňažného trhu je zvyčajne nižšia ako 1. Durácia dlhopisových fondov je zvyčajne vyššia ako 1.

Emitent

je subjekt (štát, mesto, právnická osoba), ktorý vydáva cenné papiere (dlhopisy, akcie, ...) s cieľom získať finančné zdroje na svoj ďalší rozvoj.

Finančné deriváty

sú finančné nástroje, ktoré vznikajú odvodením od produktov obchodovaných na tzv. spotovom trhu. Finančné deriváty sa používajú na označenie swapov, opcí, termínových kontraktov a cenných papierov obsahujúcich tieto nástroje. Finančné deriváty sa môžu viazať na úrokovú sadzbu, menu, komoditu, akciu alebo na ďalšie cenné papiere.

Investičný horizont

je minimálna odporúčaná doba pre daný typ investície v rokoch.

IPO (Initial Public Offer)

je proces, kedy spoločnosť prvýkrát verejne ponúka svoje akcie na kapitálovom trhu.

Hedging

hedge znamená zaistiť a "hedgingom" rozumieme zaistenie príslušných investičných nástrojov proti výrazným výkyvom trhu. Najčastejšie sa pri hedgingu používajú derivátové nástroje (opcie, futures) najmä v spojení s krytím úrokových, kurzových a menových rizík.

High-Yield Bond

je dlhopis s vysokým výnosom, ktorý má v dobe nákupu zvyčajne nižší ako investičný ratingový stupeň, ide teda o rizikový dlhopis.

Kupón

je úrok vyplácaný emitentom dlhopisu.

Kurz fondu (cena podielového listu)

vyjadruje čistú hodnotu majetku fondu pripadajúcu na jeden podiel už po odpočítaní manažérskeho poplatku.

Menové riziko

je riziko zmeny kurzu fondu v dôsledku pohybu kurzu napríklad eura k inej mene. Ak je fond denominovaný napr. v USD, tak oslabenie USD voči EUR má na výkonnosť fondu prepočítanú do EUR negatívny vplyv, pretože hodnota majetku v USD je po prepočítaní do EUR nižšia.

n.a. (not available)

znamená, že hodnota ukazovateľa nie je dostupná.

p.a. (per annum)

znamená "ročne". Napríklad výnos vo fonde alebo úroky v banke prepočítané na ročnú bázu.

P/B (price/book ratio)

je ukazovateľ, ktorý počíta pomer ceny (kurzu) akcie k účtovnej hodnote spoločnosti prepočítanej na akciu.

P/CF (price/cash flow)

je ukazovateľ, ktorý počíta pomer kapitalizačnej hodnoty firmy k jej toku peňazí (cash flow) za posledný fiškálny rok.

P/E (price/earning ratio)

je ukazovateľ, ktorý počíta pomer ceny (kurzu) akcie k zisku spoločnosti po zdanení pripadajúci na jednu akciu.

Podielový fond (PF)

je majetok, ktorý tvoria aktíva, ktoré sú v spoločnom vlastníctve investorov a ktorý je účtovne oddelený od majetku správcovskej spoločnosti, ktorá tento majetok spravuje. Podielový fond nemá právnu subjektivitu.

Podiel

je základná jednotka majetku PF. Klient pri investovaní nadobúda určitý počet podielov, ktorý vyjadruje podiel podielníka na majetku v PF. Ak majetok v PF (NAV) podelíme aktuálnym počtom všetkých vydaných podielov, získame aktuálnu cenu jedného podielu (kurz PF).

Podielnik

je fyzická alebo právnická osoba, ktorá svoje peňažné prostriedky použila na nadobudnutie podielového listu PF.

Podielový list

je cenný papier na meno podielníka, ktorý môže znieť na jeden alebo viac podielov v PF, s ktorým je spojené právo investora na zodpovedajúci podiel na majetku v PF a právo podieľať sa na výnose z tohto majetku podľa štatútu PF.

Portfólio

je súbor cenných papierov alebo iných aktív vo fonde.

Predaj na krátko (short sale)

je predaj cenného papiera skôr ako ho investor reálne vlastní. Investor si cenný papier požičia, pričom sa zaviazuje, že ho neskôr vráti budúcom nákupom na trhu. Pokiaľ je cena pri prvotnom predaji vyššia ako cena pri neskoršom nákupe, investor zrealizuje zisk.

Predajný prospekt

je oficiálny dokument, ktorý bližšie upravuje podmienky vydávania a redemácie podielov fondu správcovskou spoločnosťou.

Priemerný rating portfólia fondu

je váženy priemer ratingov emitentov cenných papierov, ktoré sú v portfóliu fondu. Viď „úverová kvalita“.

Redemácia

je spätný predaj (vyplatenie) podielových listov, ktoré podielnik vrátil správcovskej spoločnosti za aktuálnu cenu.

Riziko

vyjadruje určitý stupeň neistoty pre investora, že nedosiahne očakávaný výnos, prípadne, že nedostane späť celý svoj pôvodný vklad. Riziko (volatilita) je prirodzená vlastnosť finančných trhov a je možné ho o určitú mieru znížiť, nie však odstrániť úplne. Odmenou za podstúpené riziko je obvykle vyšší potenciál výnosu danej investície v podielovom fonde.

R-Squared (R²)

porovnáva správanie sa fondu vzhľadom k benchmarku. Vyjadruje aká miera variability výkonnosti fondu je vysvetlená variabilitou výkonnosti benchmarku. Vypočíta sa ako druhá mocnina korelačného koeficientu fondu a benchmarku. Ak je R² rovné 0,75, potom je možné 75% variability výkonnosti fondu vysvetliť správaním sa benchmarku. Čím je R² vyššie, tým majú ukazovatele alfa a beta vyššiu vypovedaciu hodnotu.

Sharpe ratio

je meria "prémium" za riziko. Vypočíta sa ako podiel výkonnosti fondu očistenej o bezrizikovú úrokovú sadzbu a volatility fondu. Vyššia hodnota znamená lepšiu relatívnu výkonnosť fondu vzhľadom na jeho riziko.

Správcovská spoločnosť (správca)

je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je zhromažďovať peňažné prostriedky od verejnosti na základe verejnej výzvy za účelom ich investovania do majetku vymedzeného Zákonom o kolektívnom investovaní. Z takto zhromaždeného majetku vytvára a spravuje podielové fondy.

Správcovský poplatok (manažérsky poplatok)

je poplatok, ktorý si každá správcovská spoločnosť priebežne účtuje za správu podielových fondov.

Štandardná odchýlka (volatilita) fondu

je štatistický ukazovateľ, ktorý meria mieru kolísania mesačných výkonností kurzu fondu s určitou mierou pravdepodobnosti (66,67%). Čím väčšie sú zmeny kurzu fondu, tým je vyššie jeho riziko (volatilita) pre investora.

Úverová kvalita (rating dlhopisov)

je indikátor dôveryhodnosti určitých emisií dlhopisov. Tieto hodnotenia sa často interpretujú ako indikátor pravdepodobnosti nezaplatenia časti záväzku spoločnosti, ktorá dlhopis emitovala. Ak má napríklad štát rating AAA to znamená, že je veľmi vysoká pravdepodobnosť, že ak mu požičiame peniaze, tak nám ich dokáže vrátiť.

Vstupný poplatok

je poplatok, ktorý si správcovská spoločnosť môže jednorazovo účtovať pri vydávaní podielových listov.

Výkonnostná odmena

je poplatok nad rámec manažérského poplatku ako odmena pre portfólio manažéra za nadpriemernú výkonnosť fondu. Kritériá pre účtovanie výkonnostnej odmeny sú: výkonnosť fondu musí byť kladná a súčasne je väčšia než akú dosiahol benchmark alebo výkonnostný limit a súčasne hodnota vlastného kapitálu je vyššia než tzv. High Water Mark (t.j. dovtedy najvyššia dosiahnutá hodnota, za ktorú sa počítala výkonnostná odmena).

Výnos do splatnosti (Yield to Maturity – YTM)

predstavuje očakávaný hrubý výnos dlhopisu alebo portfólia fondu za predpokladu, že bude držaný až do splatnosti a kupóny budú reinvestované, pri nezmenenej úrokovej miere.

YTD (Year-To-Date)

znamená "od začiatku roka do dnešného dátumu".